

VASTINEET / LUONNOSVAIHE

PROJEKTIN NIMI Alavieskan kunta Kirkonseudun asemakaavan muutos ja laajennus Jokiniituntien alueella	Kaavan laatija Elina Marjakangas	Päiväys 12.9.2024
---	---	--------------------------

Asemakaavaluonnos Kirkonseudun asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta Jokiniituntien alueella sekä muu valmisteluaineisto oli osallisten lausuntoja ja mielipiteitä varten yleisesti nähtävillä 20.6.–11.8.2024 välisen ajan. Asemakaavaluonnoksesta saatiin nähtävilläolon aikana yksi lausunto ja yksi mielipide, joihin on laaditut vastineet.

1. Lausunto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (12.8.2024)

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö

Alueidenkäyttöryhmä

Alavieskan kunta on käynnistänyt asemakaavamuutoksen ja -laajennuksen Jokiniituntien alueella pääasiassa jalankulkuun ja pyöräilyyn liittyvien liikennejärjestelyiden vuoksi. Samalla tehdään pieniä tarkistuksia lähikorttelialueiden tonttirajauksiin ja käyttötarkoituksiin. Jokiniituntien itäosa ja osa sen pohjoispuolesta on asemakaavoittamatonta.

Suunnittelualueella on voimassa v. 2013 hyväksytty Keskustan osayleiskaava 2030. Asemakaavaluonnos poikkeaa suojaviheralueiden (EV) ja julkisten palveluiden ja hallinnon alueen (PY) osalta osayleiskaavasta. Poikkeamiset tulee perustella ehdotusvaiheessa kaavaselostuksessa.

Kaavaluonnoksessa hulevesien käsittelyyn on kiinnitetty huomioita ainoastaan urheilualueen osalta. ELY-keskus toteaa, että hulevesien käsittelyä tulee ohjata koko kaava-alueella esim. yleisellä määräyksellä. Hulevesien käsittelyssä tulee ensisijaisesti pyrkiä hulevesien synnyn estoon ja niiden viivyttämiseen tonttialueilla.

Lähtötiedoista puuttuvat suunnittelualueen maaperätiedot. Mikäli alueella on riski happamille sulfaattimaille, tulee happamien maa-ainesten käsittelystä antaa yleinen kaavamääräys.

Kaava-alueen itäisin osa on tulvapenkereen suojelemaa aluetta, joka ilman pengertä sijoittuisi 1/100 vuodessa tapahtuvalle tulvariskialueelle. Tulviin liittyviä lähtötietoja tulee täydentää kaavaselostukseen.

Luonnonsuojeluryhmä

Selostuksen mukaan kaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole suojelualueita tai tärkeitä lintualueita. Lajitietokeskuksen laji.fi portaalin tiedoissa ei ollut selostuksen mukaan havaintotietoja, joita vaatisivat huomiota kaavassa. Linnut voivat selostuksen mukaan liikkua helposti paikasta toiseen, kaava-alue voi toimia osana niiden reviiriä ja kaava-alueen ympäristössä on tarjoilla runsaasti erilaisia elinympäristöjä. Liito-oravien hakeutumista kaava-alueelle pidetään epätodennäköistä mm. häiriötekijöiden ja nuoren, melko vähäisen puuston vuoksi. Kaavamuutoksen vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön arvioidaan kokonaisuutena hyvin vähäisiksi.

ELY-keskus muistuttaa, että Lajitietokeskuksen portaalin lajitieto perustuu pitkälti satunnaisiin yksittäishavaintoihin. Mikäli tietojärjestelmissä ei tällä hetkellä ole havaintopisteitä tietyltä alueelta, se ei tarkoita, ettei alueella voisi esiintyä kyseistä lajia. Tämän takia on syytä arvioida tietokantatietojen tarkastelun lisäksi suunnittelussa huomioitavien esiintymispotentiaalia hankealueella lajien elinympäristövaatimusten perusteella ja mahdollista maastonselvitystarvetta. Lajitiedot tulee hakea Lajitietokeskukselta kohdennettuna aineistopyyntönä (VIRVA haku), jotta saatavaan aineistoon sisältyy tarkennettuna myös karkeistettu tieto sensitiivisistä lajeista. ELY-keskus muistuttaa kuitenkin sensitiivisen

lajiston paikkatietojen esittämiseen liittyvästä harkinnasta sekä julkisuuslain mukaisista salassapitovelvollisuuksista tuloksia esitettäessä.

Selostukseen tulee lisätä menetelmäkuvaus ja kirjallisuusviitteet, jotka ovat selvitysten asianmukaisuuden arvioimiseksi olennaista tietoa.

ELY-keskus katsoo, että kaavaselostuksessa esitetty arvio kaava-alueen linnustosta ei ole asianmukainen eikä riittävä kaavan vaikutustenarvioinnin pohjaksi. Selostuksessa tulee olla vähintään asiantuntevan asiantuntijan arvio siitä, minkälaisia suojeltuja, uhanalaisia tai muutoin suojellisesti huomioitavia lintulajeja voivat elinympäristövaatimuksensa perusteella käyttää kaava-alueen elinympäristöjä pesimäreviirillään. Lisäksi tulee arvioida asiantuntija-arvion riittävyyttä tälle kaavalle eli mahdollinen maastoselvityksen tarve. ELY-keskus muistuttaa, että luonnonsuojelulain 76§ nojalla uhanalaiset eliölajit otetaan huomioon kaavoituksessa koskevassa päätöksenteossa.

ELY-keskus nostaa esille, että Alavieska on liito-oravan esiintymisaluetta ja kaava-aluetta lähin havainto on tehty Lajintietokeskuksen havaintotietojen perusteella noin 450 m päässä sijaitsevassa metsikössä, lisäksi on tiedossa liito-oravan elinympäristö noin 750 m kaava-alueesta luoteeseen. Toisin kuin selostuksessa väitetään, esiintyy liito-orava kaupunkiympäristöissäkin kuten Alavieskan osin pienissäkin metsiköissä. Laji on hämärä- ja yöaktiivinen eikä erityisesti herkkä ihmisten aiheuttavista äänihäiriöistä. Kaava-alueella on Luonnonvarakeskuksen puustotietojen (2021) perusteella varttunutta kuusimetsää, joka voi lajin elinympäristövaatimusten perusteella kuulua liito-oravan elinympäristöön lisääntymispaikkana, ruokailualueena tai osana lajin kulkureitteinä. Kaava-alueen metsiköiden merkitys liito-oravalle on selvitettävä kaavan vaikutustenarviointia varten vähintään liito-oravan ekologiaa tuntevan asiantuntijan arviolla. Mikäli liito-oravan potentiaalisille elinympäristöille suunnitellaan kaavan myöten muuttavaa maankäyttöä, niin liito-oravan esiintymistä tulee varmistaa asianmukaisen maastoselvityksen avulla. ELY-keskus toteaa, että luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentissa tarkoitettu luontodirektiivin IV(a)-liitteen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämiskielto on suoraan velvoittavaa lainsäädäntöä, joka on otettava huomioon kaikessa toiminnassa.

Ympäristönsuojeluyksikkö

Kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen tai tiesuunnittelun yhteydessä ei ole tehty erillistä meluselvitystä tai melumallinnoksia. Kaavaselostuksen mukaan ELY-keskus on tehnyt alueen maantieverkolle teoreettisen melumallinnuksen, joka perustuu tiettyihin olettamuksiin ja antaa viitteellistä tietoa melun mahdollisesta leviämisestä. Teoreettinen 55 dBA:n melualue on alhaisista nopeuksista ja liikennemäärästä johtuen kapea, eikä ulotu suunnittelualueen asuintonteille tai virkistyskäyttöalueille. Kaavaselostuksen mukaan valtioneuvoston päättämät melutason ohjearvot eivät ylity, eikä tarvetta rakenteelliselle meluntorjunnalle ole.

Ympäristönsuojeluyksikkö kiinnittää huomiota, että kaavaselostuksessa ei ole kuvattu tarkemmin teoreettisen melumallinnuksen toteuttamistapaa, siinä käytettyjä lähtötietoja, eikä mallinnuksen tuloksia, eikä esitetty tuloksia esimerkiksi karttapohjalla tai taulukkomuodossa. Ympäristönsuojeluyksikkö muistuttaa, että valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §:n mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Ympäristönsuojeluyksikkö korostaa, että meluohjearvot koskevat myös virkistysalueita taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä. Kaava-alueen liikenteen meluvaikutuksia tulee kuvata tarkemmin ja meluvaikutusten tarkastelu tulee tehdä erikseen päivä- ja yöajalle. Kaavassa tulee kaavamerkinnöin ja -määräyksin esittää riittävät toimenpiteet, joilla päästään alle melun ohjearvojen.

Ympäristönsuojeluyksikkö pitää perusteltuna Pohjanpuolentien ja korttelin 11 asuintontin (AR) välisen puistoalueen (VP) muuttamista suojaviheralueeksi (EV).

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että Jokiniituntien muuttaminen kaduksi edellyttää asemakaavan hyväksymisen lisäksi kunnan tekemän kadunpito päätöksen (MRL 86a §).

Vastine:

Asemakaavan muutoksella ei suunnitella uusia toimintoja Virin urheilutalon alueelle tai Jokiniituntien varren viheralueille, joilla yleiskaavan ja asemakaavaluonnoksen merkinnät vähäisesti poikkeavat toisistaan. Yleiskaavassa kaikille kunnan palvelu- ja hallintoalueilla on käytetty yhtenäistä yleiskaavamerkintää PY, joka sallii myös nykyisen kunnan urheilupalveluihin liittyvän rakentamisen. Yleiskaavasta poikkeavien alueiden käyttötarkoituksimerkintöjä on tarkasteltu uudelleen valmisteluaineiston nähtävilläolon jälkeen. Kaavakartalle on tehty seuraavat muutokset:

- Yleiskaavassa osoitettu julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY, Virin talon alue) on muutettu asemakaavaehdotukseen urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi YU-1, joka sallii myös muuta virkistys- ja kulttuuritoimintaa sekä hallintoa palvelevia tiloja. Tontin eteläosassa yleiskaavan mukaisella kapealla virkistysaluekaistalla rakennusala on rajattu, ja tontin reunaan merkitty istutettava puurivi.
- Korttelin 201 rivitalotontin ja Jokiniituntien väliin jäävä kapea lähivirkistysalue (VL) on muutettu suojaviheralueeksi (EV), koska alue sijoittuu liikenteen melualueelle tai sen läheisyyteen, eikä sillä ole merkitystä virkistyskäytön kannalta.

Merkittävin poikkeama yleiskaavaan nähden on kaava-alueen eteläosassa, jossa yleiskaavan mukaisia asumiseen varattuja alueita poistuu. Kaavan vaikutusten arviointiin on lisätty kappale, joka käsittelee asemakaavan suhdetta yleiskaavaan.

Urheilualueen hulevesien käsittelyn ohella kaavassa on kiinnitetty huomiota myös tiesuunnitelman mukaisiin kuivatusratkaisuihin. Hulevesien käsittelystä muilla tonttialueilla on laadittu yleinen kaavamääräys.

Kaavaselistusta on täydennetty suunnittelualueen maaperätietojen ja maaperässä mahdollisesti esiintyvien haitallisten aineiden osalta. Happamia sulfaattimaita koskevalle yleismääräykselle ei katsottu olevan tarvetta. Kaavaselistukseen on täydennetty myös lähtötietoja tulvaan ja tulvasuojeluun liittyen.

Tiesuunnitelmaa varten on laadittu luontoselvitys (Luontoselvitys Metsänen, elokuu 2024). Luontotietoja on täydennetty myös kaavan osalta, ja kaavan vaikutusten arviointia sekä linnustoon, että EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin on lisätty kaavaselistukseen.

Kaavaselistusta on täydennetty melutietojen osalta ja lisätty kaavamääräys, jonka tarkoitus on huomioida meluohjeavot asumiseen käytettävillä ulko- ja oleskelualueilla siten, ettei päivä- ja yömelutasojen ohjeavot ylity. Kaikki asemakaavan tonttialueet sijoittuvat Alavieskan kirkonkylän keskustaajamaan 50 km/h nopeusrajoitusalueelle. Uusia melulle herkkiä toimintoja ei ole suunniteltu, eikä kaava-alueelle kohdistu merkittävää meluhaittaa tai rakenteellisen meluntorjunnan tarvetta. Ennustevuoden 2040 teoreettinen 55 dB melualue rajautuu kokonaan korttelin 301 erillispientalotontin ja virkistysalueiden ulkopuolelle sekä korttelin 36 erillispientalotontin rakennusalan ulkopuolelle. Korttelin 30 erillispientalotontin rakennusalan rajausta muutetaan vähäisesti siten, että myös sen rakennusala, jolle ulko-oleskelupihat tulee kaavamääräyksen mukaan sijoittaa, rajautuu kokonaan teoreettisen melualueen ulkopuolelle.

2. Mieli-pide, yksityishenkilö (16.4.2024)

Olemme vastaanottaneet Alavieskan kunnalta 10.4.2024 kirjeen, joka käsittelee Kirkonseudun asemakaavan muutoksen käynnistymistä ja kevyen liikenteen väylän rakentamista Jokiniituntien varrelle. Jo aikaisemmin eli 1.6.2020 ja 26.11.2020 olemme saaneet Alavieskan kunnalta tiedotteet kevyen liikenteen väylän rakentamisesta Jokiniituntien varrelle. Mainittuja tiedotteita ei ole päivätty.

Mainittujen vuonna 2020 vastaanottamiemme tiedotteiden mukaan Alavieskan kunta on aloittanut Jokiniituntien varrelle kevyen liikenteen väylän suunnittelun. Suunnittelutyön laatii Ramboll Finland Oy. Yleiskaavassa on varattu kevyen liikenteen väylä Jokiniituntien pohjoispuolelle. Suunnittelun lähtökohtana se on alustava sijoituspaikka.

Meille postitse 26.11.2020 tulleessa kirjeessä todetaan lisäksi mm. seuraavasti: "Suunnittelun edetessä on vaihtoehdoksi tullut myös tien etelän puoleinen sijoituspaikka." Em. marraskuussa 2020 tulleessa kirjeessä ei ole kerrottu mitään syytä suunnitellulle kevyen liikenteen väylän sijoituspaikan muuttamiselle.

Tähän mennessä 1.6.2020, 26.11.2020 ja 10.4.2024 saamissamme kolmessa kirjeessä ei ole annettu minkäänlaisia yksityiskohtaisia tietoja kevyen liikenteen väylästä, kuten väylän leveys, katuvalaisimet johtoineen, ojat ja mahdolliset istutukset yms. Meille ei ole myöskään kerrottu, mistä syystä yleiskaavan päätöksiä halutaan muuttaa.

Koska kevyen liikenteen väylä on suunniteltu rakennettavan mm. Halvahaka-maatilan alueelle, niin meillä on oikeus saada tietää kaikki yksityiskohdat asemakaavamuutoksesta ja rakennettavasta kevyen liikenteen väylästä. Koska kukaan meistä ei asu Alavieskassa, emme saa mistään mitään tietoja Alavieskan kunnan kaavoista, suunnitelmista ja rakennushankkeista.

Alavieskan kunnalta saapuneissa kirjeissä ei ole myöskään kerrottu meille, miten voimme valvoa oikeuksiamme, ts. miten meidän pitää menetellä asiassa. Kunnan viranhaltijoilla on lakiin perustuva velvollisuus ohjata ja opastaa kunnassa maata omistavia ja kunnassa asuvia henkilöitä. Vuonna 2020 saamiemme tiedotteiden tarkoitukset ovat jäävät meille epäselviksi, koska kirjeiden sisältö on ollut puutteellinen.

Olemme 16.12.2020 postittaneet Alavieskan kunnan viranhaltija kunnaninsinööri Tuomas Häggmanille kirjeen, jossa olemme esittäneet näkemyksemme ja vaatimuksemme sekä olemme vastustaneet suunnitellun kevyen liikenteen väylän rakentamista Halvahaka-maatilan (9-401-28-1) maille (ks. liite nro 1). Emme ole saaneet mitään vastausta em. kirjeeseemme, vaikka kunnan viranhaltijan velvollisuuksiin kuuluu vastata kunnalle tulleisiin kirjeisiin. Nämä vuonna 2020 esittämämme näkemykset ja vaatimukset eivät näy millään tavalla nyt käsittelyyn otetussa asemakaavan muutoksessa ja kevyen liikenteen väylän rakentamissuunnitelmassa.

Alavieskan kunnalta 10.4.2024 vastaanottamastamme kirjeestä ei käy selville, miksi kevyen liikenteen väylää ei rakenneta Jokiniituntien pohjoispuolelle, minne se yleiskaavan mukaan kuuluu. Kertomatta on myös jätetty, kuka ja millä perusteella on vaatinut kevyen liikenteen väylän rakentamista yleiskaavasta poikkeavaan kohtaan.

Koska Alavieskan kunta suunnittelee asemakaavamuutosta ja kevyen liikenteen väylän rakentamista myös Halvahaka-mautilaan kuuluvalla Uunikangas-palstalle, on meillä oikeus esittää näkemyksemme, mielipiteemme ja vaatimuksemme em. hankkeista.

Emme hyväksy vapaaehtoisesti Alavieskan kunnan käynnistämää asemakaavamuutosta ja kevyen liikenteen väylän rakentamista Jokiniityntien eteläpuolelle, ts. muun muassa Halvahaka-mautilan alueelle. Emme myöskään hyväksy kevyen liikenteen väylään kuuluvien katuvalaisimien johtoineen, ojien ja mahdollisten istutuksien yms. rakentamista Halvahaka-mautilan alueelle.

Vaadimme, että suunniteltu kevyen liikenteen väylä rakennetaan Jokiniituntien pohjoispuolelle, mihin se on yleiskaavaan merkitty.

Muistutuksen perustelut

Tämän muistutuksen perustelut käyvät pääosin ilmi tämän kirjeen liitteestä nro 1. Liite nro 1 on 7.12.2020 päivätty kirje, jonka vanhempiemme ja veljemme kuolinpesien osakkaat ovat lähettäneet Alavieskan kunnalle. Oheisessa liitekirjeessä nro 1 olemme esittäneet yksityiskohtaiset tiedot, näkemyksemme, mielipiteemme ja vaatimuksemme sekä niiden perustelut Alavieskan kunnan suunnitteleman kevyen liikenteen väylän rakentamisesta Halvahaka-mautilan maille.

Alavieskan kunnanvaltuusto on 11.11.2013 hyväksynyt Alavieskan kunnan keskustan osayleiskaavan. Hyväksytyyn oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukaan kevyen liikenteen väylä sijaitsee Jokiniituntien pohjoispuolella. Kunnan viranhaltijoiden velvollisuutena on noudattaa em. kunnanvaltuuston vahvistamaa osayleiskaavaa, kun kevyen liikenteen väylää suunnitellaan, sijoitetaan ja rakennetaan. Jos näin ei menetellä, niin silloin vahvistettu osayleiskaava osoittautuu tältä osin täysin tarpeettomaksi. Viittaamme tässä yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslain (5.2.1999/132) säännöksiin.

Alavieskan kunta on 6.3.2024 laatinut osallistumis- ja arviointisuunnitelman, joka käsittelee Kirkonseudun asemakaavan muutosta ja laajennusta Jokiniituntien alueella. Mainitusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei käy selville ne perusteet, joiden nojalla asemakaavaa on haluttu muuttaa. Asemakaavamuutoksen perusteet eivät käy selville myöskään kunnanhallituksen kokouspöytäkirjasta

11.3.2024 § 56. Kaavahanketta ja kevyen liikenteen väylän suunnitteluhanketta on tarkoitus viedä yhtäaikaaisesti eteenpäin.

Erikoiselta vaikuttaa se, että sama kevyen liikenteen väylä Jokiniituntien varrella suunnitellaan kaksi kertaa. Senhän on jo vuonna 2020 suunnitellut Ramboll Finland Oy ja vuonna 2024 suunnittelun aloittaa Sweco Finland Oy. Vaikuttaa myös siltä, että asemakaavamuutokseen johtaneet syyt on haluttu salata kuntalaisilta ja maanomistajilta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa olevien karttakuvien perusteella näyttää siltä, että Jokiniituntien pohjoispuolella sijaitsee vähemmän asuinrakennuksia kuin mainitun tien eteläpuolella. Näin ollen kevyen liikenteen väylän rakentaminen Jokiniituntien pohjoispuolelle aiheuttaisi vähemmän haittaa kunnan asukkaille ja maanomistajille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei käy ilmi, kuinka monta kuntalaista asuu Jokiniituntien varrella ja kuinka moni heistä käyttäisi kevyen liikenteen väylää. Kaikissa hankkeissa on tärkeää tutkia suunnitellun hankkeen vaikutukset, kuten hyödyt kuntalaisille sekä hankkeesta syntyvät kustannukset. Emme tiedä, onko suunnitellusta kevyen liikenteen väylähankkeesta tehty kustannus-hyötyanalyysi.

Uunikangas-niminen metsä- ja viljelyspeltopalsta sijaitsee Kirkonkylän läheisyydessä Jokiniituntien eteläpuolella. Maapalstan pinta-ala on nykyisin noin 3,7 hehtaaria, mistä viljelyspeltoa on noin 2,18 hehtaaria ja metsää 1,6 hehtaaria. Aikaisemmin vuonna 1989 Uunikangas-palstasta on jo otettu osa maasta tiealueeksi. Sekä pelto- että metsäosuus Uunikangas-palstasta sijoittuvat Jokiniituntien varteen. Viljelyspellon markkinahinta on 7.000,00 euroa hehtaarilta.

Kunnan velvollisuutena on ottaa huomioon kaikkien kunnassa maata omistavien henkilöiden edut ja oikeudet tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Ketään maanomistajaa ei saa rasittaa liiaksi erilaisilla velvoitteilla ja rasitteilla jatkuvasti. Päätöksiä tehtäessä on otettava huomioon perustuslaissa säädetyt perusoikeudet, kuten yhdenvertaisuus ja omaisuuden suoja. Julkisen vallan, kuten kunnan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen.

Kuntien toteuttamiin yhteiskunnallisiin energia-, tie- ja vastaaviin infrastruktuurihankkeisiin on aikaisempien vuosikymmenien kuluessa otettu jo liiankin paljon osia maatilatalouskiinteistöistä, jotka kuuluivat edesmenneille vanhemmillemme ja kuuluvat nyt heidän jälkeläisilleen. Liitteessä nro 1 on kuvattu yksityiskohtaisesti ne 11 yhteiskunnallista infrastruktuurihanketta, jotka ovat tähän mennessä rasittaneet ja vähentäneet vanhemmillemme kuulunutta maaomaisuutta. Haluamme pitää edelleenkin Alavieskassa sijaitsevat maatilat maa- ja metsätalouden käytössä, emmekä luovuta niitä tarpeettomiin väylähankkeisiin.

Emme luovuta enää mitään maa-alueita tai niiden osia vapaaehtoisesti uusiin infrastruktuurihankkeisiin lähes ilmaiseksi vuosikymmenten ajaksi. Maaomaisuuden luovutusvelvollisuus pitää tällä kertaa kohdistaa muihin Alavieskan kunnassa oleviin maanomistajiin.

Jos kevyen liikenteen väylän sijoituspaikka siirretään vastoin tahtoamme ja osayleiskaavan vastaisesti Jokiniituntien eteläpuolelle, niin pienehkö Uunikangas-metsä- ja viljelyspeltopalsta pirstotaan Alavieskan kunnan päätöksin ja toimenpitein lähes olemattomaksi ja viljelyyn sopimattomaksi. Alavieskan kunnanvaltuuston hyväksymässä osayleiskaavassa todetaan mm, että maatalouden toimintaedellytyksiä parannetaan ja tuotantomääriä kasvatetaan. Alavieskan kuntastrategiassa vuosille 2022-2025 sanotaan, että maataloutta tuetaan.

Uunikangas-palstan pirstominen maatilatalouskäyttöön sopimattomaksi ei edistä ja tue maatilataloutta, ei paranna maatilatalouden toimintaedellytyksiä, eikä kasvata tuotantomääriä. Vaikuttaakin siltä, että Alavieskan kunnan laatima osayleiskaava ja strategia ovat vain "korulauseita", joita ei tarvitse noudattaa kunnan päätöksenteossa ja kunnan toiminnassa.

Muita näkökohtia

Aleneva väestön määrä kunnassa

Alavieskan kunnanvaltuuston vuonna 2013 vahvistama osayleiskaava on laadittu oletukseen kunnan väestön määrän kasvusta. Arvio kasvusta on ollut noin 200 asukasta vuodessa. Tosiasiassa kunnan asukkaiden määrä on vuosi vuodelta vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2012 Alavieskan kunnassa asui

2761 henkilöä, joista kunnan keskustassa eli asemakaava-alueella asui noin 1500 henkilöä. Vanhusten määrä oli tuolloin 20 % kunnan asukkaista.

Vuonna 2020 Alavieskan kunnassa asui 2522 henkilöä, joten asukkaiden määrä on vähentynyt 239 henkilöllä vuoteen 2012 verrattuna. Vuonna 2021 kunnassa on asunut 2491 henkilöä, joten asukkaiden määrä on vähentynyt vuodessa 31 henkilöllä. Vuonna 2021 vanhuksia lienee noin 500 henkilöä (20 %). Jostakin syystä Alavieskan kunnan verkkosivuilta ei löydy asukastietoja vuosilta 2022-2023.

Tilastokeskuksen laatimien tilastojen mukaan Alavieskassa on vuonna 2022 asunut 2.447 henkilöä, joten väestön määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta 44 henkilöä. Vuoden 2012 jälkeen väestön määrä on vuoteen 2022 mennessä vähentynyt kaikkiaan 314 henkilöllä. Näin ollen Alavieskan kunnanvaltuuston vuonna 2013 vahvistama osayleiskaava perustuu väärään väestöennusteeseen.

Koska Alavieskan kunnassa asuvan väestön määrä vuosittain vähenee, niin myös kunnan saamien verotulojen määrä vähenee. Näissä olosuhteissa tulee entistä tärkeämmäksi miettiä hyvin tarkasti, mihin hankkeisiin kunnan saamat verotulot käytetään. Niitä ei ole varaa tuhlaata tarpeettomiin hankkeisiin. Myös Suomen valtiontaloudessa on tarpeellista saada aikaan noin kolmen miljardin säästöt. Sen vuoksi yhdelläkään kunnalla ei ole varaa tuhlaata palkansaaajilta, yrittäjiltä ja eläkeläisiltä kerättyjä verovaroja tarpeettomiin hankkeisiin.

Muut tärkeät hankkeet

Alavieskan kunnalla on toteutettavana kevyen liikenteen väylän rakentamista kiireellisempiä hankkeita, kuten esimerkiksi asukkaiden tulvasuojelu ja sujuvien liikenneyhteyksien järjestäminen. Kunnan laatimassa strategiassa vuosille 2022-2025 on turvallisuustavoitteeksi asetettu "turvallinen asuin ympäristö kaikille". Strategian toteuttaminen edellyttää turvallisen ja terveellisen asuinpaikan takaamista kaikille kuntalaisille, kuten esimerkiksi tulvasuojelun järjestämistä kaikille asunnoille ja henkilöille. Kalajoki tulvii lähes joka vuosi, joten tulvavahinkojen ennalta ehkäiseminen on tärkeää vahinkojen minimoimiseksi.

Alavieskan kunnan strategiassa vuosille 2022-2025 on yhtenä tavoitteena "seutuliikenne lähikuntiin". Verkkosivustolta ei käy ilmi, miten mainittu asia käytännössä järjestetään ja kuka siitä vastaa. Selvää on, että toimivien ja sujuvien liikenneyhteyksien järjestäminen kunnan asukkaille kuuluu kunnan tehtäviin.

Näin ollen kunnan on tärkeää järjestää toimivat ja sujuvat julkiset liikenneyhteydet Alavieskasta Ylivieskaan, Kokkolaan ja Kalajoelle, jotta myös autottomat henkilöt ja kuntalaiset pääsevät asianmukaisesti liikkumaan ja hoitamaan asiansa. Erityisesti kesäaikana on ollut vaikeuksia päästä paikkakunnalta toiselle. Julkisen liikenteen pitää toimia sujuvasti joka päivä, myös viikonloppuisin.

Nyt vaikuttaa siltä, että Alavieskan kunnan saamat verotulot käytetään kuntalaisille tulevan hyödyn kannalta toisarvoisiin hankkeisiin.

Ilmoittaminen asemakaavan muutoksen hyväksymisestä

Pyydämme, että meille ilmoitetaan kirjallisesti, kun Alavieskan kunnanvaltuusto on tehnyt päätöksen Kirkonseudun asemakaavan muutoksen hyväksymisestä Jokiniituntien alueella. Tieto pyydetään lähettämään [henkilötieto poistettu] tämän kirjelmän yläosassa mainittuun osoitteeseen.

Vastine:

Kiinteistön 9-401-28-1 omistaa useamman osakkaan muodostama kuolinpesä. Mielipidettä ei ole jätetty kuolinpesän nimissä, vaan sen on jättänyt yksi henkilö, jolla on pieni omistusosuus ko. kiinteistöstä.

Alavieskan keskustan voimassa olevaan osayleiskaavaan on merkitty sekä olevat että uudet kevyen liikenteen runkoreitit. Uudet kevyen liikenteen runkoreitit sijoittuvat yleiskaavassa pääliikenneväylien varsille, eikä niiden tarkempaa sijoittumista suhteessa tiehen ole yleiskaavan laatimisen yhteydessä tutkittu. Yleiskaavan merkintä Jokiniituntien kevytliikenteen väylästä osoittaa todetun yhteystarpeen tien varressa, mutta ei määritä sitä, kummalle puolelle tietä väylän tulee sijoittua. Yleiskaavassa osoitettujen uusien kevyen liikenteen väylien tarkempi sijoittelu ja toteutusmahdollisuudet tarkastellaan aina tarkemman suunnittelun yhteydessä. Kevyen liikenteen väylän merkintä yleiskaavassa on mahdollistanut tarkemman tie- ja rakentamissuunnitelmien

käynnistämisen yleisen tien varteen, mihin myös tämä asemakaavahanke liittyy. Tiesuunnitelmassa määritetään tien tarkka sijainti ja muut yksityiskohdat. Tiesuunnitelma laaditaan, käsitellään ja hyväksytään lakia liikennejärjestelmästä ja maanteistä noudattaen.

Jokiniituntien kevyen liikenteen väylästä on vuonna 2020 laadittu kaksi yleissuunnitelmaluonnosta ja niihin liittyvä vaihtoehtojen vertailu sekä alustavat kustannusarviot väylän toteuttamisesta. Vaihtoehtoissa uusi jalankulku- ja polkupyöräilyväylä sijoittui eri puolille Jokiniituntietä. Alavieskan kunnanhallitus käsitteli yleissuunnitelmat ja vertailun kokouksessaan 4.10.2021 § 184, ja linjasi Jokiniituntien kevyen liikenteen väylän sijainniksi Jokiniituntien eteläpuolen alustavien kustannusarvioiden eroavaisuuksien vuoksi. Asiaa on käsitelty vielä uudemman kerran kunnanhallituksessa 5.12.2023 § 198, jolloin kunnanhallitus pitäytyi aiemmassa päätöksessään kevyen liikenteen väylän sijoittamisessa Jokiniituntien eteläpuolelle. Tämän jälkeen aloitettiin lain tarkoittaman hallinnollisen tiesuunnitelman laadinta. Maanomistajia on tiedotettu tiesuunnittelusta ja siihen liittyvistä tutkimuksista kuulutuksella 8.12.2022 ja myös kirjeitse. Kuulutus on edelleen Väyläviraston internet-sivuilla (tilanne 12.9.2024).

Asemakaavaa on ryhdytty muuttamaan, jotta se vastaisi tiesuunnitelmaa, ja tiesuunnitelma voidaan hyväksyä ja suunniteltu väylä rakentaa. Tässä tapauksessa asemakaavan katu- ja liikennealueiden rajauksia on tarpeen tarkistaa siten, että suunniteltu jalankulku- ja polkupyöräilyväylä sopii kyseisille alueille.

Asemakaavan vireille asettamisesta on päätetty kunnanhallituksessa 11.3.2024 § 56, ja kaava kuulutettu vireille 10.4.2024. Osallisille on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä vireilletulovaiheessa MRL 63 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti, ja kaavan valmisteluvaiheessa (kaavaluonnos) MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten kuulemismenettelyjen lisäksi kaavoitusta ja laadittavaa tiesuunnitelmaa koskien on järjestetty Alavieskassa yleisötilaisuus 16.4.2024, johon oli mahdollisuus osallistua myös etäyhteydellä. Yleisötilaisuudesta tiedotettiin samalla kuulutuksella, kuin kaavoituksen vireilletulosta. Kaavoitusta koskevat kuulutukset on julkaistu paikallislehdissä ja kunnan internetsivuilla. Seuraavaksi kaavaehdotus kuulutetaan ja asetetaan yleisesti nähtäville MRL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisen yhteydessä myös asemakaavoitettavaan alueeseen kuuluville ulkopaikkakunnalla asuville maanomistajille ja maan haltijoille lähetetään tieto kirjeitse MRA 27 §:n mukaisesti. Kun maanomistajana on useamman osakkaan muodostama kuolinpesä, lähetetään kirjeet vain niille osakkaille, joiden osoitetiedot on kunnan tiedossa.